

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak dan opoldan.

Naročnina za avstro-ogrsko kraje mesečno 2 K, za Nemčijo 2-25 K, za Ameriko 2-75 K.

Posamezna številka 10 v.

Reklamacije so poštne proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Inserati. Tristopna polt-vrstica 26 vin. za enkrat, 12 vin. za dvakrat; večkrat po dogovoru.

21. štev.

V Ljubljani, v soboto, dne 13. aprila 1907.

Leto X.

Ljubljanski občinski volilci!

Glasujte v ponedeljek, dne 15. t. m. v tretjem razredu zanesljivo za kandidata jugoslovanske socialno-demokratske stranke, ki sta sodruga

dr. Anton Dermota

odvetniški kandidat

Etbin Kristan

pisatelj.

Ne zamudite volitve!

Glasujte socialno-demokratsko, sicer ostanete v občinskem svetu vse pri starem.

Okrajni odbor

jugoslovanske socialno-demokratske stranke.

NASLOVA: Za dopise, rokopise za list: Uredništvo «Rdečega Prapora», Ljubljana. — Za denatne pošiljave, naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo «Rdečega Prapora», Ljubljana, Frančiškanske ulice št. 8/1.

Občinski volilci!

V soboto, dne 13. t. m., ob pol 8. uri zvečer

bode

v areni „Narodnega doma“

Volilni shod.

Dnevni red:

Občinske volitve v Ljubljani.

Kdor želi, da pride v ljubljanski občinski svet vsaj nekaj novega duha; kdor želi, da se pojavi opozicija; kdor želi, da se sliši glas ljudstva, pridi na shod.

Okrajni odbor
jugoslovanske soc.-dem. stranke.

Občinska in socialna demokracija.

Čim poseže politična stranka k sodelovanju v postavodajne korporacije, v javne administrativne korporacije, je že prevzela naloge, s katerimi hoče, in umevno tudi mora pospeševati razvoj, evolucijo, če ne mara postati nazadnjaška, razvoju škodljiva stranka. Ne mislim tukaj seve čistega razvoja, ki vodi v sužnost, ki omejuje svobodo, ki kuje privilegije. Prav to, kar velja za druge stranke, velja tudi za socialno demokracijo.

Socialno-demokratski program zahteva popolno revolucijo sedanjih družabnih razmer; to je temeljna zahteva in če bi stranka popustila to

zahtevu, bi postala prav tako le pojav časa, kakor vse druge stranke.

Socialna demokracija pa zahteva že tudi v teh razmerah marsikaj, kar ima pospeševati razvoj v tem zmislu: novo svetovno naziranje, ki more edino biti podlaga pravičnejši socialistični družbi. In to delo, ki ga opravlja stranka poleg propagande za svoj končni cilj, je evolucionistično, je razvojno, transigentno in pokazuje svoj uspeh razen v raznih delavskih, združbah tudi v občinah, v deželi, v državi.

Dr. Dermota, kandidat za III. razred v občinski svet ljubljanski, je omenjal velikonočni ponedeljek na socialno-demokratskem shodu v Mestnem domu, da se pri nas demokratizira država odzgoraj, pri glavi, ne pa v svoji osnovi, pri občini in deželi. Res, to je posebnost. To posebnost znači Avstrija, in je še kljub «liberalni» eri, ki jo ima, da je za seboj, nazadnjaška. Država se pravzaprav niti ni demokratizirala, demokratiziral se je državni zbor, pa ne zaradi potrebe vladajočih krogov, niti ne po kakšnem koli pritisku od občin in dežel, ki bi bile najprej poklicane v to. V državi je marveč nastala država delavskih organizacij socialno-demokratskih in ta država je prisilila avstrijsko politično vladu, da je izvedla volilno reformo za državni zbor. Občine, dežele in vsa «merodajna» javnost pa je še danes večinoma nasprotna temu demokratiziranju državne postavodajne korporacije, splošni in enaki volilni pravici za državni zbor, in sicer prav tako kakor prej.

Spričo tega dejstva lahko konstatiram, da prevladuje v vseh meščanskih strankah, tudi slovenskih, nazadnjaštvo, ker niti toliko niso napredovale, da bi bile korakale sto moderno in potrebno reformo. Smelo pa tudi lahko trdim, da volilna pravica ne more biti odločilnega pomena, dokler se ne opravi v občini, v masi potrebno delo. Če se državni zbor še tako demokratizira, če pa osnova te družbe državi ni primerna, ne more biti v splošnem pravega uspeha v napredku.

Če avstrijski državljani kaj ve o organizaciji svoje «domovine», ve največ o občini: da bi imeli državljani vobče o deželi ali državi prave pojme, o tem niti ne govorim.

Kako enake interese pa ima človek s človekom, opazamo najlažje v občini. Prebivalci se poznajo, često so si prijatelji, sočustvujejo med seboj, pa tudi uvidevajo krivice; na pomoč pa ne mislijo: so preveč zasluženi. Občinska uprava ne pozna nobene socialne politike v interesu vseh občanov. Občino vladajo le «boljši» možje in le v prid boljših mož.

Napaka tiči torej v tem, da občinska uprava ne zastopa občanov vobče nego le gotov «boljši» razred. In tega navadno le v občini. Zaradi te napake tudi ni pričakovati modernih nazorov glede reform od njih.

V občino je treba zvesti nove nazore, v občini je treba prodréti z načeli, da so vsi prebivalci občine občani, prepričati je treba občane, da je vsaka reforma v prid neposrednih slojev družbi v prid, ker se s takimi reformami pravzaprav le urejuje bankrotno gospodarstvo družbe. Kdor pa pravi, da se s socialnimi reformami obremenjuje posredne sloje, niti ne govori resnice; saj se porablja le sad dela v prid delavcev. Sicer je pa proletarijat v večini.

Občine imajo že v svojem področju mnogo dela: šolstvo, zdravstvo, poobčinjenje imefja i. t. d. Pa ne store nič posebnega v tem zmislu. Pa ne le to. Tudi v državi bi lahko opravili marsikaj. Zakaj ne prično akcije za omejitve vojaštva, za delavsko zavarovanje, za zdrave šolske razmere i. t. d. Zmisla nimajo, ne umevajo tega, niti ne domačih stvari. In vendar bi bilo vse to v prid tem občanom, tem občanom — vsem. Če jih ovira pri tem državna administracija, naj si priboré te pravice.

Naloga socialne demokracije bo najbrže, da se poprime odločneje tudi dela v občinah ter doseže tam čim več uspehov. Prvo je volilna reforma za deželo in občino, potem realno delo. Zvesti se mora v prebivalstvo načela, razumevanje stremjenja v zmislu človeške enakopravnosti.

Tako napredno delo bo mnogo pripomoglo tudi do novih nazorov, novih načel, do cilja.

V občino revolucijo duha, v občini je najvažnejše torišče!

L. J.

Ljubljanske občinske volitve.

V ponedeljek, 15. t. m. voli tretji volilni razred in sicer v dveh oddelkih. Volitve se vrše v veliki dvorani «Mestnega Doma» (Cesarja Jožefa trg št. 2). Prvi oddelek obsega volilce z začetnimi črkami A—L; zanje je ugod na volišče po stopnicah od Strelških ulic; v drugem oddelku so volilci z začetnimi črkami M—Z; oni imajo vhod po stopnicah nasproti mestni ledenici. Volitev začne ob osmih dopoldne in konča ob dvanajstih popoldne.

Volilni red obsega sledeče določbe:

§ 3. Volilno pravico je praviloma izvrševati osebno. O tem so naslednje izjeme:

1. Nesamovlastne osebe izvršujejo volilno pravico po svojih zastopnikih, v zakonski družbi živeča žena po svojem možu, vsaka druga samovlastna žena pa po svojem pooblaščenju. Zadnje določilo velja tudi o tistih omoženih ženskah, katerih mož bi bil po § 10 izključen od pravice voliti.

Ima li nesamovlastna oseba več zastopnikov, smejo ti zanj samo po enem pooblaščenju izvrševati volilno pravico.

2. Osebe, katere so iz občine odsotne zaradi oskrbovanja občinskih ali drugih javnih opravil, smejo postaviti pooblaščenca v izvrševanje svoje volilne pravice.

Ravno tako smejo:

3. Posestniki v občini ležečih posestev ali v občini izvrševanih obrtnih podjetij, ako so naseljeni v drugi občini, pooblastiti svojega postavljenega oskrbnika ali obrtnega upravitelja, da v njih imenu izvršuje volilno pravico.

§ 5. Korporacije, društva, družbe, zavodi, ustanove in vobče juristične osebe izvršujejo svojo volilno pravico po tistih osebah, ki so upravičene za to, da jih po obstoječih zakonitih ali družbenih določilih zastopajo na zunaj ali pa po pooblaščenju.

Javni družniki pridobitnega podjetja izvršujejo volilno pravico vsak zase po razmerju na posameznega izmed njih spadajočega deleža skupnega davka, kateri se plačuje od tega pridobitnega podjetja.

§ 6. Soposestniki davku podvrženega posestva imajo samo en glas. Ako sta soposestnika v zakonski družbi živeča mož in žena, izvršuje volilno pravico mož. Drugače je soposestnikom enega izmed njih ali tretjega v izvrševanju volilne pravice pooblastiti z večino glasov po številu, ali pri različnosti deležev po njih razmerju.

§ 7. Zastopniki ali pooblaščenec v izvrševanju volilne pravice. Le samovlastni avstrijski državljani, katerim ne nasprotuje nobeden v § 10 navedenih izključevalnih razlogov (ki ni izključen od aktivne ali pasivne volilne pravice), smejo volilno pravico v imenu drugega izvrševati kot zastopniki, in ako imajo sami pravico voliti, tudi kot pooblaščenec. Pooblaščenec sme zastopati samo enega takega, ki ima pravico voliti, in se mora izkazati s pooblastilom, v zakoniti obliki izdanem in zaznamenujočim volitev, za katero je podeljeno.

Tako pooblastilo, ako še ni izgubilo veljavnosti, upravičuje pooblaščenca, pri dotični volitvi izvrševati vsako z volilno pravico združeno oblast. Ustne in telegrafične odredbe glede podelitve pooblastila nimajo nobene moči. Ravno to velja glede preklica pooblastila, izvzemši ta slučaj, kadar pooblastnik preklic pooblastilo osebno med volilno komisijo, preden je pooblaščenec kot tak oddal glas.

Sprejem pooblastila ni na poti izvrševanju svoje volilne pravice.

Treba je torej paziti na sledeče:

Ne zamuditi dvanajste ure! Kajti ob dvanajstih se zaključijo volitve; kdor pride prepozno, je izgubil volilno pravico:

Kdor je v javni službi odsoten, naj pravočasno pooblasti drugega volilca, da sme voliti zanj. Pooblastila v ta namen se dobe v upravnštvu «Rdečega Prapora». Za vsak slučaj naj si taki volilci oskrbe potrdilo, da so vsled izvrševanja javne službe zadržani, osebno voliti.

Kdor je oddal komu pooblastilo, pa misli, da dotični ne bode volil po njegovi želji, naj zahteva, da se mu povrne pooblastilo. To je najzanesljivejši način preklica. Določbe volilnega reda o pooblastilih, odnosno o preklicu, so sploh nejasne. § 7 pové, čemu upravičuje pooblastilo pooblaš-

čenca, ako še ni izgubilo veljavnosti. Ali kdaj je izgubilo? Seveda ako je minula tista volitev, za katero je bilo izdano. A kdaj še? Pač ako ga preklic pooblastnik. Glede tega pravi § 7, da ustni ali telegrafski preklic nima moči, izvzemši slučaj, da preklic pooblastnik osebno pred volilno komisijo pooblastilo, preden je pooblaščenec oddal glas. To se odnaša na ustni preklic. Telegrafični preklic sploh ne velja. Ostane torej pismeni. Logično je, da mora biti pismeni preklic dovoljen. Ali če pride pooblaščenec volit s pooblastilom, a komisija ne vé, da je preklicano? Po analogiji bi bilo treba, da se obvesti komisija o preklicu, preden je pooblastilo porabljeno. Osebni preklic pred komisijo pride komaj v poštev; saj pooblašča drugega večinoma volilec, ki ne more osebno priti. Pismeni preklic pa bi moral biti naznanjen volilni komisiji takoj, ko začne volitev, torej ob 8. dopoldne. Najuspešnejši preklic pa je seveda ta, da se odvzame pooblaščenju pooblastilo, pa se ga da drugemu.

Paziti je treba na določbo, da sme volilec imeti pooblastilo samo za enega drugega volilca. Z večjim številom pooblastil se ne more voliti.

Na te določbe je treba strogo paziti: Kder pa želi še kako pojasnilo, naj se obrne naravnost v upravništvo «Rdečega Prapora», Francišksanske ulice št. 8.

Volilci! Poslužite se svoje volilne pravice!

Z Goriškega.

V Gorici, 10. aprila.

Originalni so naši klerikalci! Marsikaj bi se jim lahko odrekalo, ali tega jim ne more nihče. Zakaj da bi političarji stopili v javnost, pa rekli: «Ljudje božji, oslarijo smo naredili; bognedaj, da bi se uresničilo, kar smo storili», da bi, pravimo, političarji sami obsojali in zasmehovali svoje delo, to je vsekakor nekaj čisto novega in šele naši klerikalci so morali priti, da pokažejo svetu tako sliko.

Ko je goriški deželni zbor sklenil volilno reformo, so socialni demokratje takoj protestirali proti spaki, ki je prava karikatura narodne in socialne pravičnosti. V Sovodnjah so sklenili prvo resolucijo proti tisti reformi. In takoj so se množili protesti. Za socialnimi demokrati so prišle občine i. t. d.

Logično bi bil vsakdo pričakoval, da vstanejo tedaj očetje reforme na obrambo svojega otroka. Kdo drugi naj ga varuje, ko ga napadajo z vseh strani. Toda naših klerikalcev ne pozna svet. To so posebni fantje, ki store ravno tisto, česar ne pričakuje nihče. Skovali so z Italijani reformo, kakršne ni pričakoval nihče, sedaj pa — protestirajo proti reformi, ki so jo sami splodili. «Zadavite našega otroka, saj ni pankrt za nič. Takrat smo bili pijani...»

To res ni šala. Klerikalno društvo «Sloga» v Gorici je vložilo na tržasko namestništvo protest proti svoji reformi, oziroma prošnjo, naj jo vlada ne predloži na sankcijo, ker — ni sad resnega političnega razmišljanja in upoštevanja modernih zahtev o splošni in enaki, neposredni in tajni volilni pravici, marveč izrodek politične lahkomišelnosti, ki z nekaterimi frazami in navidezno svobodomiselnimi določbami poostruje krivico dosejanega volilnega reda.

Doslovno pravi klerikalni protest:

«Ze ta okoliščina, da se je dotični načrt, ki šteje štiri člane in 57 paragrafov, v isti seji predložil in sprejel v prvem in potem nujnosti tudi v drugem čitanju po razpravi, ki ni trpela vsega vkup nad pol ure, priča, da ljudski zastopniki, ki so dobili načrt zakona komaj 24 ur pred sejo v pregled, in nekateri trdijo, da celo kasneje, kar je v očitnem nasprotju z opravičnim redom deželnega zbora, niso imeli prilike, da bi temeljito pričeli to važno preosnovno, in da so jo sprejeli le v dobri veri, da v predlogi ni nič, kar bi bilo volilcem in deželi v škodo, kar bi se ne ujemalo z modernimi nazori o splošni in enaki, neposredni in tajni volilni pravici, ali da sploh vse stvari niso preveč resno vzeli.»

Površen pogled v predloženi zakonski načrt nas prepriča, da gospodje ljudski zastopniki so se kruto varali, ali pa da so bili prepričani, da predloženi načrt ne more dobiti višje potrdbe in da torej smejo brez nevarnosti za svoje volilce glasovati zanj.

Ali je treba komentarja?

Leon Taxil je sicer izvršil podobno komedijo; ali končno je bil Taxil privatnik. Ali hočejo klerikalci tudi le pokazati ljudstvu «rukopisateljno», kakšna fraza je vsa klerikalna politika? Ako so nameravali to, se jim je imenitno posrečilo. Ali ne verjamemo. Volilna reforma je bila res «izrodek politične lahkomišelnosti», politično lahkomišelnosti matadorji, ki so jo porodili, so se pa ne le nesmartno blamirali, ampak tudi obsodili. Naj torej odlože kopje.

Politični odsevi.

Nemška socialna demokracija v Pragi. 9. apr. se je vršil v Pragi shod nemške socialno-demokratske stranke. Na shodu je govoril sodr. Seliger, ki je razvil socialno-demokratski program, odklonil kandidaturu «vseh praških Nemcev» v osebi nem. liberalca Richterja in izjavil v imenu svoje stranke ob splošnem pritrenju, da bodo nemški socialni demokratje glasovali za češke socialistične kandidate. Med govorom liberalca Lustiga, ki se je ogreval za kandidaturu Richterjevo, je nastal tak hrup, da so morali liberalci shod zapustiti. Ali je v obeh našega rodoljubnega časopisja tudi to germanizacija?

Obisk italijanskega kralja. Politično ozadje sedanjega pohoda italijanskega kralja na Grško je sledeče. Grško je bilo doslej med balkanskimi narodi precej osamljeno, Z Rumunsko se nahaja v ostrem sporu vsled kucovlaškega vprašanja; grška vlada reklamira Kucovlahe v Macedoniji. Četudi ne govore grškega jezika, za grški narod. Od Bolgarske jo loči nasprotje macedonskih interesov. V macedonskem dogovoru med Avstrijo in Rusijo čuti nevarnost za svoje macedonske aspiracije. Od tod zblížavanje z Italijo, članom trozveze, s katero mora rešiti interesno kolizijo glede epirotskega in albanskega vprašanja.

Ruska vlada in дума. Način vladnega terorizma nasproti dumi ne vstreza niti najskromnejšim zahtevam dostojnosti; vlada besno razširja govorce, kako kratko življenje je usojeno ruskemu parlamentu, da ga bo pri prvem konfliktu razpudila na vse strani. — Zvestega pomočnika ima vlada v svojem boju proti dumi v senatu, ki s svojo nasilno interpelacijo opravlja hlapčevske posle policiji. Svoj čas je ta famozni senat oropal veliko število ruskih državljanov volilnega prava; sedaj se je lotil imunitete dumskih poslancev. Po interpelaciji senata se ne sme poslanec, proti kateremu teče sodna preiskava, ganiti iz svojega bivališča, in vtemeljuje to s tem, da ga taka očitna omejitev osebne svobode — prav nič ne ovira v izvrševanju poslanskega mandata.

Ljubljanski sodrugi, pozor!

Imenik volilcev za Ljubljano je od 10. do vštete 25. aprila — kakor že javljamo na drugem mestu — izložen na magistratu v občinski dvorani na splošen vpogled. Sodrugi volilci lahko vpogledajo v imenik v upravništvu «Rdečega Prapora», Francišksanske ulice št. 8, prvo nadstropje, prva vrata na desno. Ni treba hoditi na magistrat. Upravništvo je odprto od 9. ure zjutraj naprej, tudi ob nedeljah, nepretrgoma do pozne noči. Volilni imenik je zelo pomanjkljiv, mnogi so napačno vpisani, veliko volilcev je izpuščenih, mnogi pa so vpisani po dvakrat. Pride naj torej v upravništvo vsak sodrug, ki je do 26. februarja 1907 dopolnil 24. leto starosti, je avstrijski državljan in biva od 26. februarja lanskega leta (1906) nepretrgoma (torej eno leto) v Ljubljani. V upravništvu se je zasnoval reklamacijski urad, ki daje vsa pojasnila in brezplačno napravlja reklamacije, ki jih tudi sam oddaja na magistrat. Sodrugi zaupniki! Opozorite vse znane Vam volilce (sodruge, znance, tovariše, sodelavce i. t. d.) na to in jih po možnosti pripeljite seboj. Vsak naj pride sam. Kdor ni vpisan, oziroma ni pravilno vpisan ali pa je pod napačnim imenom vbeležen, pa do 25. aprila ne reklamira, ne bo smel voliti, četudi bi bil v to zakonito upravičen. Sodrugi ljubljanski! Čas je dragocen in kratek — samo še 13 dni! — Storitve torej svojo dolžnost pa se zglasite v upravništvu vsi do zadnjega!

Volilno-okrajni odbor.

Domače stvari.

Iz uradniških krogov se nam piše: Ze nekaj let sem zavre med uradništvom vselej, kadar so razpisane občinske volitve. Nezačudenost vlada med uradništvom glede mestnega gospodarstva sploh in nezačudenost glede onih gospodov, ki naj bi v občinskem svetu zastopali interese uradništva. Ko bi ti gospodje kaj pojmlili svojo nalogo in ko bi imeli kaj poguma, da bi se upali nastopiti kdaj proti avtokratičnemu gospodu županu, pa bi bila zadnja regulacija plač mestnih uradnikov, slug in uslužbencev izpadla nekoliko drugače. In dr. Triller se še drzne čenčati o «velikem socialnem delu», ki ga je občinski svet baje izvršil s tem, da je skoval tako imenitno regulacijo plač! Seveda: 33letni magistratni svetnik, novi županov tajnik, ravnatelj magistratnih uradov in župan sam! Ti so lahko zadovoljni, od teh ne bo nihče protestiral, od teh ne bo nihče zavrnil frazastega drja. Trillerja! Toda naloga zastopnikov uradništva je bila pri načrtu o regulaciji plač sodelovati vse drugače nego so, in zlasti občinski svetnik g. Mayer, ki spada kot poštni oficijal v kategorijo nižjega uradništva, bi bil moral odločno protestirati proti zapostavljanju svojih kolegov v mestni službi. Toda ni se čulo, da bi bil kdo

izmed poklicanih gospodov odprl usta, in zgodila se je velika krivica, ki obenem pomenja zapravljanje občinskih dohodkov.

Pa tudi konsekventno naraščajoča draginja živil, ki jo čuti uradnik istotako kakor drugi sloji, ter očitna nevolja, ki jo gospod župan ne more zatajiti pri vsaki interpelaciji v tem oziru, zbuja v uradništvu upravičeno domnevanje, da je sestava sedanjega občinskega sveta taka, da niti uradništvu, niti delavstvu ne more biti v korist. In za letošnje dopolnilne volitve že zopet kandidirajo za 3. razred, tovarnarja Mallija in velikega mesarja Kozaka. Zakaj se ne kakega velikega peka, recimo n. pr. gospoda Jeana Schreya! Kako lepo bi se mogli gospodje med seboj pogovoriti o ceni živil! In zemlje bi se lahko prodajale po 5 v, pečene iz slabše moke in v velikosti tolarja za 5 K. No, in cene mesa bi se tudi dale lepo zakrožiti, da bi bil račun lažji. Gospod Zirkelbach jim gotovo ne bi ugovarjal, sicer bi utegnil pasti v nemilost pri izvestni gospodi — predsednik biti je pa tako lepo!

Kakor rečeno, nezadovoljnosti je med uradništvom zadosti, in zadosti tudi razlogov, zato pa vendar se doslej se nihče iz teh vrst ni upal nastopiti z javno kritiko in povedati na glas to, o čemer se razpravlja v zasebnih pogovorih in celo ad hoc sklicanih posvetovanjih. In zakaj ne? Uradništvo ni organizovano in brez organizacije, ki daje vsakemu javnemu nastopu potrebno ozadje in moralno oporo, se ne mara nihče izpostavljati napadom vladajoče klike, ki bi niti posebno izbirčna ne bila v sredstvih, da se otrese neljubega kritika. Takozvana uradniška organizacija «Naša Zveza» pa ni drugega kot nova rezerva, ki si jo je hotel ustvariti premeteni g. župan, zaslutivši, da se tudi med uradništvom redčijo vrste njegovih brezpogojnih pristašev. In uprav zaradi tega «Naša Zveza» ne uspeva in ne bo uspevala, ker zanjo tisti del uradništva, ki je z gospodarstvom na magistratu nezadovoljen, ne mara in odklanja vsako korporacijo z njo.

To se je pokazalo dosti jasno letos. Čim so se namreč približale občinske volitve, takoj je zopet jelo uradništvo stikati glave in kovati naklepe proti magistratni vladi. Slicevali so se zaupni shodi, govorilo o kandidatih, sklepalo o agitaciji i. t. d. O tem je začela tudi «Naša Zveza» in hipoma je bila pripravljena sodelovati, zahtevajoč zase seveda nekaj kandidatov. Tudi «Novodobasi» so se ponujali. S tem pa je bila vsa akcija pokopana. Uradništvo je izprevidelo, da bi bilo za res temeljito premembo v mestnem gospodarstvu treba samostojnih kandidatov, ki bi imeli dovolj znanja in poguma, in ker se nihče ni hotel eksponirati — dasi bi bilo sposobnih kandidatov dovolj — je vsa zarota tudi letos zaspala. — Kaj torej preostaja? Socialna demokracija je postavila za tretji razred dva kandidata, o katerih ni pač nobenega dvoma, da zadoščata vsem zahtevam, ki se jih more staviti na opozicionalnega kandidata. Dovolj znanja, dovolj smisla za socialne potrebe ljubljanskega prebivalca in tudi dovolj poguma, da ne bosta dovolila, da bi g. župan tudi za nju mislil, govoril in delal. V tretjem razredu je precejšnje število volilcev, po poklicu privatnih uradnikov in trgovskih pomočnikov in drugih zasebnih uslužbencev. Ako združijo vsi ti svoje glasove z glasovi malih obrtnikov in ohih delavcev, ki imajo pravico voliti v 3. razredu, ni najmanjšega dvoma, da z lahkoto prodro s svojima opozicionalnima kandidata proti magistratovi volilni listi. Ostalo uradništvo pa, ki voli izvečine v drugem razredu, naj pomaga vsaj pri agitaciji, ako se že nikakor ne more povspeti niti letos do svojih samostojnih kandidatov. Do prihodnjih volitev naj se pa organizuje v posamezne skupine, ki naj potem dogovorno posežejo v boj. Bo to v korist uradništvu, pa tudi ostalemu meščanstvu.

«Nova Doba», ki se neprenehoma šegeče, da bi se smejala, bi bila tudi v zadnji številki rada dovtipna. Koliko pravice ima do ironiziranja drugih, vedo lahko tisti, ki jo beró. Ker smo pa usmiljenega srca, ji radi pomagamo. Ako hoče porabiti tisti material, ki ga pri nas pomečemo v koš, hoče gotovo za petdeset odstotkov bolj zanimiva, nego je doslej.

Babe bodo glasovale za socialno-demokratskega kandidata, je dejal gospod dr. Vilfan na shodu pri Sv. Križu. Za akademično omiko pač taki izrazi niso najlepša ilustracija. Toda — vseeno. Kaj pa poreče njegov politični prijatelj dr. Ribař, ako ga dne 14. maja premagajo — babe?

Cham in črni mož. Pretekli petek opoldne so videli ljubljanci na Kongresnem trgu neverjeten prizor: tajnika liberalne stranke, g. Chama, v družbi črnega moža. Pa ni bil duhovnik, temveč priprost dimnikar z dolgo lestvo na rami in veliko strguljo na hrbtu. Pa to ne bi bilo še nič čudnega, saj je dimnikar človek, kakor smo mi drugi, vsled česar občevanje s «črnim možem» ni nobena sramota, pa če se to tiče makar tajnika buržoazne stranke. Pozornost pasantov pa je obrnilo nase nekam čudno vedenje g. liberalnega tajnika, kajti tako je opletal z rokami okoli sebe in bil vsiljiv, kakor da je za dobro ceno hotel spečati program svoje stranke. «Črni mož» ni bil videti nič kaj dovteten, morda zato, ker še ni kosil, dočim se je Cham že s planim želodcem podajal na delo «za narodov blagor», kar so očividci sklepali iz tega, da si pri

slovesu nista segla v roke! Nekateri so rekli, da je bila Chamu delavčeva roka — preumazana! Morda je res.

Svobodno šolo in ljudsko univerzo bo dal Zirkelbach slovenskemu narodu. Hudimana — volimo ga! Izplača se, videti ta čudež. Seveda bi bilo dobro, če bi nam gospod Zirkelbach povedal, kaj je to: Ljudska univerza. Mi ubogi neinteligentje, ki nismo tako brihtni kakor Zirkelbach, bi si mislili, da bi morala biti to univerza, na kateri bi se lahko izobraževalo ljudstvo; pa zopet — nezmožni tako profundnih kombinacij, kakor ženialni gospod Zirkelbach — bi si mislili, da je treba začeti z ljudsko šolo, pa nadaljevati s srednjimi šolami, zlasti z realnimi, s strokovnimi, preden se pride do vseučilišča; pa bi si mislili, da bi bilo treba za ekstenzivno vseučilišče denarja, mnogo denarja, ki ga ne nadomestijo patriotardarska deklamacija; in bi mislili, da bi bilo treba za doseg takih sredstev temeljito izpremeniti gospodarski sistem v antikapitalističnem smislu. No, gospod Zirkelbach vé to vse bolje. On bo dal našemu narodu svobodno šolo in ljudsko univerzo. Kako — tega nam najbrže le zato ne pové, da bi nas presenetil. Ali... ali... ali... kako bo to, če bo takrat njegov vodja Hribar v Šušteršičevem klubu? Tam — se nam zdi — ni toliko navdušenja za svobodno šolo, kakor pri gospodu Zirkelbachu in resno se bojimo, da povzroči njegova svobodna šola še konflikt v Hribarjevi stranki Šušteršičevih liberalcev.

Iz stranke.

Tržaški zaupniki, pozor!

Vabljeni ste na važno zborovanje, ki boče v sredo, dne 18. t. m., ob 8. in pol uri zvečer v veliki dvorani delavskega doma ul. Boschetto št. 5. I. nadstropje.

Ker se ima razpravljati o jako važnih stvareh, se na obilo udeležbo vabi.

Politični odbor v Trstu.

Volilni imeniki.

Državnozborski volilci, pozor! V mnogih občinah so volilni imeniki razpoloženi samo še danes ali pa danes in jutri dopoldne. Kdor še ni storil tega, naj porabi zadnje ure, da se prepriča, ali je vpisan v volilnem imeniku in če ne bi bil, naj reklamira, preden je nepozno.

Najnovejše vesti.

Linec, 12. aprila. Pri včerajšnji ožji volitvi v 4. razredu med liberalci in socialnimi demokrati so zmagali vsi štirje socialno-demokratski kandidati s povprečno večino 470 glasov. Liberalce so volili tudi krščanski socialci.

Dunaj, 12. aprila. Ogrski komuniké o nagodbah pogajanjih je optimističen in se o dosedanjih razgovorih povoljno izraža.

Budimpešta, 12. aprila. Preiskovalni sodnik v zadevi Polonyi je zasljal časnika Fenyesa, ki je izpovedal, da mu je baronica Schönberger prostovoljno izročila Polonyijevo pismo, ki je je v fotografičnem posnetku dal Lengyelu na razpolago.

Berlin, 12. aprila. Namesto umrlega poslanika Auerja bo kandidiral tajnik socialno-demokratske stranke vodstva Molkenbuhr.

Berlin, 12. aprila. V državnem zboru je napredni politik Naumann v lepem govoru pojasnil, da sedanji drž. zbor nima samo narodne večine, temveč tudi socialno-politično, kakor jo je imel tudi razpuščen drž. zbor. Da je nemška socialna zakonodaja tako neplodovita, ni kriv Posadowsky, toda tudi drž. zbor ve, ki ne more svoje socialno-politične volje uveljaviti. Vsa krivda zadene zvezni svet. Dočim zvezni svet neljub mu drž. zbor kratko in malo razpusti, je državni zbor nasproti zveznemu svetu čisto brez moči, in v tem tiči glavna hiba nemškega parlamentarizma. Končno se je govornik zavzel za koalicijsko svobodo delavcev. — Posadowsky je označil Naumannova izvajanja za filozofski program, ki je v praksi neizvedljiv, ter izjavil, da pripravlja modernemu času vstrežajoč zakon o društveni in zborovalni svobodi ter označil ujednotenje socialnega zavarovanja za svojo glavno nalogo.

Petrograd, 12. aprila. V današnji seji dume je povzročil velik vihar nastop desničarja Purisheviča, ki je predlagal, da se дума vzdigne v znak sožalja z orožniki, ki so padli kot žrtev revolucionarjev. Dvignilo se je kakih 20 desničarjev. Ker ni Purishevič govoril k dnevnemu redu, mu je predsednik odtegnil besedo, in ker se ni jenjal govoriti je predlagal, da ga дума izključi za eno sejo, kar je bilo z velikansko večino sprejeto. — V debati o kmečkem vprašanju so levičarji zahtevali prisilno razlastitev veleposestva brez odškodnine.

Petrograd, 11. aprila. Moskovski gubernator je prepovedal izdajanje glasila «Zveze ruskih ljudi», (ki organizuje črne stotine) ter izgnal urednika za tri leta iz moskovske gubernije.

Moskva, 11. aprila. Policija je odkrila vse-rusko vojaško zvezo; več ljudi je zaprla, mnogo revolucionarjev oklicel konfiscirala.

Rim, 12. aprila. Veliko pozornost vzbuja aretacija bivšega italijanskega poslanca Casale v Ateni ob priliki prihoda italijanskega kralja Viktorja Emanuela na Grško. Casale se je pečal v Ateni s trgovino in grške oblasti so ga puščale popolnoma pri miru. Ko je svojčas italijanska vlada zahtevala, da se ji ga izroči, je grška policija odklonila to. Sedanja aretacija utemeljujejo z obziri na javni mir in red.

Rim, 12. aprila. Vse časopisje objavlja dolga poročila o obisku kralja Viktorja Emanuela v Atenah. Snoči ob 11. uri, po večerji pri princu Nikolaju, je spremljal kralj Jurij s princem italijanskega kralja na kolodvor. Z železnico se je Viktor Emanuel odpeljal do Pirega. O polnoči je odjadrala «Trinaeria» v Katanijo. List «Capitale» naznanja, da se vrne kralj dne 16. ali 17. t. m. po morju do Castelporziana in odtod v Rim. Dne 29. ali 30. t. m. odide v Specio.

Rim, 12. aprila. Snočnja «Tribuna», pisarica o potovanju kralja na Grško, pravi, da nista imela kabineta na Dunaju in v Berlinu nobenega poverja, ugovarjati atenskemu posetu italijanskega kralja, o katerem sta bila obveščena, ker sta vedela, da potrjuje italijanska vlada samo tiste svete glede zmernosti v balkanskih vprašanjih, ki so jih dajale tudi druge vlade atenskemu kabinetu. Komentari nekaterih avstrijskih in nemških časopisov torej niso razumljivi in grede po drugi poti, kakor dotične vlade.

Terni, 12. aprila. Stavkujoči delavci z a puščajo v celih četah mesto. Magistrat je izdal 150 izpovedi dobrega vedenja; enako število potnih listov je prevzela delavska zbornica na komisariatu. Mnogo delavcev je definitivno odšlo. Danes je zapustilo mesto 800 mož vojaštva, ki so bili poklicani sem. Tudi general Mazzi je odpotoval. Mehaničarji so sklenili na shodu resolucijo, s katero se zavežejo, da se ne vrnejo v ladjedelnico, dokler ne sprejme podjetje revizije delavnega reda, dokler ne sprejme odpuščenih 24 delavcev in dokler ne uveljavi popolnoma ugovora z dne 23. avgusta 1906.

Pariz, 12. aprila. Včeraj se je vršila kazenska razprava proti župniku Zouinu, ki je ob inventarizaciji cerkvenega imetja hujskal vernike k oboroženemu odporu. Med Montagninjevimi listinami sicer ni nobenega na župnika Zouina se nanašajočega spisa, vendar je jasno, da je bil pariški župnik le orodje vatikanske strategije. Sodba se razglasi tekom današnjega dne.

Lille, 12. aprila. Med orožništvom in štrajkujočimi tesarji in kovinarji so se dogodili večji konflikti.

London, 12. aprila. V Kairu so se pojavili izgredi proti Evropejcem.

London, 12. aprila. Lord Cromer, diplomatski zastopnik Vel. Britanije v Egiptu je iz zdravstvenih ozirav odstopil; njegovim naslednikom je imenovan Gorst, ki bo nadaljeval Cromerjevo politiko.

Shodi.

Napovedani so:

Jesenice: Volilni shod v nedeljo, 14. aprila t. l. v dvorani gospoda Počivavška ob 2. popoldne. Poroča sodrug dr. Anton Dermota.

Bled: Volilni shod dne 21. aprila t. l. Govori državnozborski kandidat sodr. dr. Anton Dermota.

Dolenja Pulskava pri Pragarskem. V nedeljo na 14. aprila javni volilni shod ob pol 3. uri popoldan v gostilni pri gosp. Karlu Hrastniku. Dnevni red: Državnozborske volitve in naš kandidat. Govornik kand. sodr. Vinko Vidmar iz Gradca.

Pragarsko. V nedeljo na 14. aprila ob pol 7. uri zvečer javni volilni shod v gostilni gosp. Fritza Malenška. Dnevni red: Državnozborske volitve in naš kandidat. Govornik kandidat sodr. Vinko Vidmar iz Gradca.

Na Kontovelju, V nedeljo, dne 14. t. m., ob 4. uri popoldne na dvorišču gostilne novega konsumnega in posojilniškega društva.

Rojan. V nedeljo, dne 14. t. m., ob 10. uri zjutraj v društveni gostilni (pri Boletu).

Trebnje. V nedeljo, dne 14. t. m., ob 4. uri popoldne v dvorani gospodarskega društva.

Sv. M. Magdalena zgornja. V nedeljo, dne 14. t. m., ob 4. uri popoldne v gostilni Alla Vittoria.

Zidani most. V petek, 29. marca, se je vršil na Zidanem mostu železničarski shod, na katerem je poročal sodrug Kopač iz Trsta o intervenciji pri obratnem ravnateljstvu juž. železnice glede službe v kurilnici, kjer se je nameravalo delavcem odvzeti 12urno službo in jo nadomestiti s 14urno. Delavci so izjavili, da si nikakor ne puste odvzeti že pridobljene pravice. Sklenilo se je resolucijo, v kateri se izraža trdna volja, braniti pridobljene pravice, če je treba tudi z bojem. Po zaključnem društvenem shodu se je otvoril volilni shod, ki je po predlogu sodr. Kopača kandidaturo sodr. Čobala s navdušenjem enoglasno sprejel; ko je še predsednik pozval navzoče na neumorno delo za bodoče državnozborske volitve, se je zaključilo shod.

Po zaključku lista.

Ljubljana, 13. aprila. Sinočni «Slov. Narod» objavlja beležko, da so se klerikalci sporazumeli s socialnimi demokrati in da pridejo klerikalci glasovat za socialno-demokratskega kandidata. Ta vrst je zlagana in je njen edini namen, zbegati volilce. Med socialno-demokratsko in klerikalno stranko ni bilo niti sence dogovorov in vsled tega tudi ne more biti sporazuma. Niti izvrševalnemu, niti okrajnemu odboru jugoslovanske socialno-demokratske stranke ni znano, ali je klerikalna stranka sploh kaj sklepala o občinskih volitvah in kako namerava nastopati. Povdarjamo pa, da kandidira jugoslovanska socialno-demokratska stranka v III. razredu dva kandidata, ki sta: dr. Anton Dermota, odvetniški kandidat, in Etbin Kristan, pisatelj. Izvrševalni in okrajni odbor jugoslovanske soc.-dem. stranke.

Mizarji pri tvrdki Karel Binder v Ljubljani so vložili zahteve glede plače in delavnega časa. Doslej se ni doseglo sporazuma. Koncesije, ki jih je ponudilo podjetništvo v zadnji uri, so tako malenkostne, da se jih ne more sprejeti niti za podlago razprav. Položaj je kritičen in se odloči menda v pondeljek. Dokler to gibanje ni končano, naj mizarji ne sprejmejo dela v Ljubljani. Zeleti je, da bi podjetništvo pravočasno izpolnilo vsekakor opravičene zahteve delavstva.

* * *

Dunaj, 13. aprila. O nagođenih pogajanjih sta izdali obe vladi komunikacije, ki pravi, da sta se vladi v marsičem zblížali. Pokazalo se je, da je v nekaterih prepornih točkah najprej natančneje formuliranje besedila potrebno, o železniških tarifnih in veterinarskih rešeh pa posvetovanja v strokovnih komisijah, ki se sestanejo prihodnji teden na Dunaju. Potem se nadaljuje pogajanje v Budimpešti. — Košut in Daranji se odpeljeta danes v Budimpešto, ostali ministri so se že vrnili.

Prag, 13. aprila. Preden se odpelja cesar v Prag, bodo imeli prizadeti ministri konference o imenovanju sodnikov na Češkem. Imenovanja se razglasi, še preden nastopi cesar pot.

Segedín, 12. aprila. V postaji Dorozma je skočil brzovlak s tira. Tri osebe ubite, ena smrtno, dve težko, deset lahko ranjenih.

London, 12. aprila. Predlog delavskega poslanca Waha, da se vpelje 8urni delavnik v rudnikih, v drugem čitanju sprejet.

Izarjene tkalce in tkalke

ter predilniške delavce in delavke sprejme za dobro plačo predilnica 1-4

Vaterländische Baumwollspinnerei & Weberei Akt.-Ges. v Dugaresu.

E. WILFAN

krojaški mojster

Ljubljana, Resljeva cesta 12 sprejema in izvršuje vsa v njegovo stroko spadajoča dela. — Oblike po meri izdeluje po naj-novejši modi. 10-10

Solidno delo! Cene nizke!

Vsaka poročila in ponatsek je kazalvo.

Edino pravi je

Thierryev balzam

le z zeleno znamko nome. — 12 malih ali 6 dvojnih steklenic ali pa 1 velika specialna steklenica s patentnim zaklepom 5 K. 4 52-16

Thierryev centifolijno mazilo

proti vsem, še tako starim ranam, vnetjem, poškodbam itd., 2 lončka K 3-60. Razpošilja se le proti povzetju ali za poslani denar.

Te dve domači zdravili sta povsod znani in še od nekdaj sloveči.

Naročila se naj naslovljajo na:

Lekarar: A. Thierry v Pregradi p. Rogoški Slatini.

Zaloga večinoma po lekarnah. Knjižice s tisoči zahvalnih pisem zastoj in franko.

Naročajte edino slovensko revijo Naši Zapiski.

Naročnina:

Za celo leto K 3, za pola leta K 1-50, za četrt leta 80 h, posamezne številke 50 h.

Uredništvo in upravnistvo v Ljubljani.

V založbi „Naših Zapiskov“ se še dobe:

8. številka tretjega letnika: Nekaj kulturnih zavodov slovenskih, po 24 vin.

10. in 11. številka tretjega letnika: Prešernov spomenik, obsejajoča 48 strani, z lepim ovitkom; za naročnike po 50 vin., sicer franko 80 vin.

Drama Prešernovega duševnega življenja, predavanje g. dr. Ivana Prijatelja ob odkritju Prešernovega spomenika v Ljubljani, po 40 vin. pri upravnistvu „Naših Zapiskov“ v Ljubljani.

I. S. Machar: Magdalena, povest v verzih; poslovenil A. Dermota, po 2 K.

Abditus: Občeta in socializem, 70 vin.

P. Mihalek: Iz nižnj življenja, 1 K.

Za agitacijo pripravne so brošurice:

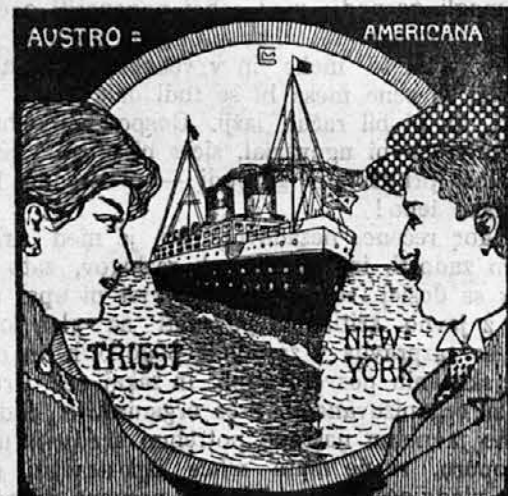
Program socialne demokracije, po 4 vin., po pošti 8 vin.

Zvišanje duhovskih plač, po 10 vin., po pošti 14 vin.

Ako se jih naroči več, se dovoljuje popust po dogovoru.

„Rdeči Prapor“

izvod po 10 v se dobiva v Ljubljani v tobakarnah: Blaž, Dunajska cesta; Franzot, drž. kolodvor, Spod. Šiška; Kušer, Sv. Petra cesta; Pichler, Kongresni trg št. 3; Svatek, Glavni trg; Šešark, Selenburgove ulice; Velkavrh, Sv. Jako ba trg; Kleinstein, Jurčičev trg; Dolenc, Kolodvorske u lice, številka 27; Sušnik, Rimska cesta 24; Ušeničnik, Židovske ulice 1. — Kranj: Karol Florian, knjiga rna. — Jesenice: Jakob Mesar štev. 101. — Trst: Lavrenčič, Piazza Caserma; Hreščajek, Campo Belvedere. — Gorica: Krebelj Peter, Kapucinske ulice štev. 1. — Reka: Ricardo Camera, Corso 16.

Potniki v Ameriko
Hateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na
Simona Smetetka
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Vsakovrstna Pojasnila bogo se brezplačno.

„RDEČI PRAPOR“

je najradikalnejše slovensko glasilo, nujno potrebno vsakemu volilcu in vsakomur, ki hoče biti objektivno informiran o do-mači in splošni politiki.

„RDEČI PRAPOR“ je najmodernejši slovenski list, ki ne bi smel manjkati v nobenem bralnem društvu ali čitalnici ter napredni hiši.

Priporočajte „Rdeči Prapor“ povsod!

Kaj hočejo socialni demokratje ali program socialno-demokratske stranke.

Dolžnost vsakogar, ki se zanima za politično življenje, je, da se seznanja s težnjami in zahtevami socialne demokracije. Cena brošuri, ki obsega tudi narodnostni program avstrijske socialne demokracije 4 v, po pošti 8 v.

Naroča se je pri upravnistvu

„RDECEGA PRAPORA“.

Tiskarna Iv. Pr. Lampret

Kranj :: Gorenjsko :: Kranj

se priporoča p. n. občinstvu v vsakovrstno izvrševanje tiska od navadne do najmoderneje oblike. Ker je bogato založena z modernimi črkami in okraski ter opremljena z najnovejšimi stroji in električnim obratom, lahko izvršuje največja dela v vsaki množini, in sicer: uradne tiskovine, kuverte, račune, pisnene papirje, cenike, etikete, bolete, časopise, knjige, brošurice, cirkularje, reklamne liste, lepake, opomine, vabila, molitvenike, mrtvaška naznanila, razglednice, hranilne in zadržne knjižice, poročna naznanila, vizitke, vstopnice, zavitke, dopisnice, jedilne liste, vignete i. t. d., splôh izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela okusno in ceno. V isti založbi je izšla tudi času primerna knjižica v drugi, pomnoženi izdaji

Novi državnozbornski volilni red.

Delniška družba združenih pivovarn Žalec in Laški trg

Telefon št. 163.

v Ljubljani

Telefon št. 163.

priporoča svoje

izborna pivo v sodcih in v steklenicah.

Telefon št. 187.

Zaloga v Spodnji Šiški.

Telefon št. 187.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Bartl.

Tiska Iv. Pr. Lampret v Kranju.

